

Sygn. akt I Ns 28/11

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2011 r.

Sąd Okręgowy w Koninie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Nawrocki

Sędziowie: SSO Iwona Przyłębska–Grzybowska

SSO Robert Rafał Kwieciński

Protokolant st.sekr.sąd Dorota Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2011 r. w Koninie

na rozprawie rozpoznał sprawę

z wniosku M. S. (1)

przy udziale Komisarza Wyborczego i Przewodniczącego Obwodowej Komisji

Wyborczej nr 1 we W.

wniosek w trybie art. 58 Ordynacji Wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw

postanawia:

1. Stwierdzić nieważność wyborów w Okręgu Wyborczym numer 2 dla wyboru Rady Gminy W..
2. Stwierdzić wygaśnięcie mandatu radnego K. W. (1).
3. Przeprowadzić ponowne wybory w Okręgu Wyborczym numer 2 dla wyboru Rady Gminy W. począwszy od druku kart do głosowania.

/-/Iwona Przyłębska–Grzybowska /-/Andrzej Nawrocki /-/Robert Rafał Kwieciński

Sygnatura akt I Ns 28/11

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. S. (1) wniósł do Sądu protest wyborczy z żądaniem powtórzenia wyborów do Rady Gminy W. w okręgu wyborczym nr 2. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wywodził, że w wyborach do Rady Gminy W. w okręgu wyborczym nr 2 obejmującym wsie P. i M. kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów: M. S. (1) otrzymał 91 głosów, K. W. (1) 95 głosów, T. D. 81 głosów. Nadto wnioskodawca wskazał, iż w protokole z pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr 1 odnotowano zastrzeżenie, że liczba kart do głosowania wyjętych z urny wyborczej była większa od liczby kart do głosowania wydanych wyborcom. Wnioskodawca także zarzucił, że w obwodowej komisji wyborczej nr 1 w M., która obsługiwała wybory do Rady Gminy W. w okręgu nr 1 i nr 2 odnotowano zdarzenie wydawania wyborcom kart do głosowania na kandydatów tak z okręgu nr 1 jak i nr 2, jak również odnotowano fakt wydawania nieprawidłowych kart do głosowania – z błędną przynależnością do komitetów wyborczych (k. 1, 9).

Uczestnik Komisarz Wyborczy W. C. wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów w Okręgu Wyborczym nr 2 do Rady Gminy W. i stwierdzenie nieważności mandatu K. W. (1) (k. 9v).

Uczestnik Przewodnicząca Obwodowej Komisji Wyborczej nr 1 D. P. (1) potwierdziła fakt wystąpienia nieprawidłowości w czasie wyborów polegający na tym, iż wyjęto z urn o 4 karty do głosowania więcej niż wydano (k. 9).

Sąd Okręgowy w Koninie postanowieniem z dnia 4.01.2011 r. sygn. I Ns (...) stwierdził nieważność wyborów w Okręgu Wyborczym nr 2 dla wyboru Rady Gminy W. oraz stwierdził wygaśnięcie mandatu radnego K. W. (1) i nakazał przeprowadzenie ponownych wyborów w O. Wyborczym nr 2 dla wyboru Rady Gminy W. począwszy od druku kart do głosowania (k. 10).

Sąd Apelacyjny w P. postanowieniem z dnia 2.02.2011 r. sygn. I ACz (...), po rozpoznaniu zażalenia K. W. (1), uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Apelacyjny w P. wskazał, iż Sąd Okręgowy w K. nie zadośćuczynił obowiązkowi wezwania do udziału w sprawie zainteresowanej K. W. (1), która nie była uczestnikiem postępowania, w związku z czym postanowienie Sądu Okręgowego w K. zostało uchylone celem umożliwienia K. W. (1) udziału w sprawie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (k. 24-25).

Wnioskodawca M. S. (1) podtrzymał swój protest wyborczy (k. 38v).

Uczestnik Komisarz Wyborczy W. C. wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów w Okręgu Wyborczym nr 2 do Rady Gminy W. i stwierdzenie nieważności mandatu K. W. (1) (k. 38v).

Uczestnik Przewodnicząca Obwodowej Komisji Wyborczej nr 1 D. P. (1) wniosła o oddalenie protestu (k. 38v).

Uczestniczka K. W. (1) wniosła o oddalenie protestu (k. 38v).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 listopada 2010 roku odbywały się wybory do Rady Gminy W., przy czym wybory te obsługiwała Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 w M., której przewodniczącą była D. P. (1). Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 w M. obsługiwała wybory do Rady Gminy W. w okręgach wyborczych nr 1 i 2, przy czym okręg wyborczy nr 2 obejmował 1 mandat (bezsporne).

Głosowanie w obwodzie wyborczym nr 2 zostało rozpoczęte w dniu 21.11.2010 r. o godz. 8.00 i trwało bez przerwy do godz. 22.00. Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 otrzymała 400 kart do głosowania w Okręgu Wyborczym nr 2, przy czym wyborcom wydano 277 kart do głosowania, o czym świadczyła liczba podpisów w spisie, a nie wykorzystano 123 karty do głosowania (dowód: k. 8).

Natomiast liczba kart wyjętych z urny wynosiła 282, w tym liczba kart nieważnych wynosiła 1, a liczba kart ważnych wynosiła 281. Nadto liczba głosów ważnych wynosiła 267, a liczba głosów nieważnych wynosiła 14, w tym 13 z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata i 1 z powodu postawienia znaku „X” obok większej liczby nazwisk kandydatów niż liczba mandatów w okręgu (dowód: k. 8).

Na poszczególnych kandydatów oddano następującą liczbę głosów ważnych:

- KW (...) G. S. **91** głosów,
- KW (...) K. W. (1) **95** głosów,
- KWW Samorządna Gmina T. D. 81 głosów.

Oznacza to, iż różnica głosów pomiędzy wnioskodawcą M. S. (1) a uczestniczką K. W. (1) wynosiła 4 (dowód. k. 8).

W protokole głosowania – w pkt III. Uwagi i adnotacje ppkt 13 – odnotowano, że czterem wyborcom wydano podwójne karty do głosowania, przy czym protokół ten został podpisany przez: przewodniczącą komisji D. P. (1) i zastępcę przewodniczącego komisji oraz 5 jej członków. Również został sporządzony załącznik do Protokołu Głosowania w obwodzie, w którym także zostało odnotowane stanowisko Komisji, że czterem wyborcom wydano podwójne karty do głosowania, przy czym załącznik ten został podpisany przez: przewodniczącą komisji D. P. (1) i zastępcę przewodniczącego komisji oraz wszystkich pozostałych członków Komisji (dowód: k. 8).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań uczestniczki D. P. (1) – przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej (k. 9) oraz kserokopii protokołu do głosowania w obwodzie nr 1 (k. 8). Sąd dał wiarę zeznaniom uczestniczki D. P. (1), albowiem zeznania te znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym – kserokopii protokołu do głosowania w obwodzie. Wartość dowodowa dokumentu - kserokopii protokołu do głosowania w obwodzie nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16.07.1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 ze zm.) w ciągu 14 dni od dnia wyborów może być wniesiony protest przeciwko ważności wyborów do danej rady lub przeciwko ważności wyboru radnego z powodu naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Należy przy tym zauważyć, że przez naruszenie przepisów ustawy należy rozumieć naruszenie któregokolwiek przepisów, o których mowa w rozdziałach 8, 9, 18, 19, 25, 26, 32 i 33 powyższej Ordynacji wyborczej (por. Samorządowe Prawo Wyborcze Komentarz; K. Czaplicki i inni; 2 wydanie; ABC Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.; Warszawa 2010; teza 8, str. 171).

W ocenie Sądu należy uznać, iż wystąpiły nieprawidłowości w czasie głosowania polegające na wydaniu przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 1 omyłkowo czterem osobom po dwie karty do głosowania zamiast jednej, co stanowiło naruszenie art. 45 Ordynacji wyborczej.

Natomiast z art. 61 ust. 1 a powyższej ustawy z dnia 16.07.1998 r. Ordynacja wyborcza wynika, że sąd okręgowy orzeka o nieważności wyborów lub o nieważności wyboru radnego, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów. Oznacza to, iż uwzględnienie protestu uzależnione jest od wykazania, że okoliczność stanowiąca podstawę protestu miała wpływ na wynik wyborów (por. także Samorządowe Prawo Wyborcze Komentarz; K. Czaplicki i inni; 2 wydanie; ABC Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.; Warszawa 2010; teza 7, str. 183).

W niniejszej sprawie – jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza z protokołu głosowania w obwodzie – Obwodowa Komisja Wyborcza nr 1 wydała czterem osobom po dwie karty do głosowania zamiast jednej, natomiast różnica głosów pomiędzy dwoma kandydatami – wnioskodawcą M. S. (1) i uczestniczką K. W. (1) także wynosiła 4 głosy.

W konsekwencji zatem skoro różnica kart do głosowania wydanych i kart wyjętych z urny wynosi 4 oraz różnica w ilości głosów pomiędzy wnioskodawcą M. S. i uczestniczką K. W. także wynosi 4 głosy, to należało uznać, iż wystąpienie powyższych nieprawidłowości w czasie głosowania mogło mieć wpływ na wynik głosowania.

Sąd oddalił wnioski dowodowe uczestniczki K. W. (1): o przesłuchanie świadka I. M. na okoliczność ustalenia osób którym wydano karty do głosowania z innego okręgu wyborczego oraz o uzupełniające przesłuchanie D. P. (1) na okoliczność wydania kart do głosowania oraz stwierdzenia jak te karty i komu były wydawane i co się z nimi stało i jak zostały ujęte w urnach po przeliczeniu w protokole, albowiem powyższe okoliczności w świetle ustalonego faktycznego, który był bezsporny między stronami, nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Ubocznie należy przy tym zauważyć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 powyższej ustawy z dnia 16.07.1998 r. Ordynacja wyborcza - wybory do rad

gmin, rad powiatów i sejmików województw są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym, co nie pozwala na zidentyfikowanie głosu wyborcy.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 58 ust 1 pkt 2 oraz art. 61 ust. 1 a i

ust. 2 powyższej ustawy z dnia 16.07.1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw:

1) Stwierdził nieważność wyborów w Okręgu Wyborczym nr 2 dla wyboru Rady

Gminy W.,

1) Stwierdził wygaśnięcie mandatu radnego K. W. (1),

2) Nakazał przeprowadzić ponowne wybory w Okręgu Wyborczym nr 2 dla wyboru Rady Gminy W. począwszy od druku kart do głosowania.

Iwona Przyłębska -Grzybowska Andrzej Nawrocki Robert Rafał Kwieciński

I A Cz 666/11

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga, SA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu dnia 18 maja 2011r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. S. (1)

przy uczestnictwie W. C. – Komisarza Wyborczego w K., D. P. (2) Obwodowej Komisji Wyborczej nr 1 we W.

i K. W. (1)

w przedmiocie protestu przeciwko ważności wyborów do Rady Gminy W.

na skutek zażalenia uczestniczki K. W. (1)

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 25 marca 2011r.

sygn. akt I Ns 28/11

oddala zażalenie

Mikołaj Tomaszewski Jan Futro Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga

Sygn. akt I Ns 88/11

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2011 r.

Sąd Okręgowy w Koninie, Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Tembłowska

Sędziowie: SSO Aleksandra Bolczyk, SSO Małgorzata Krzyżak

Protokolant: st.sekr.sąd. Dorota Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2011 r. w Koninie

na rozprawie rozpoznał sprawę

z wniosku Z. Ł., B. S.

przy uczestnictwie Komisarza Wyborczego, P. Obwodowej Komisji Wyborczej we W. O., J. S., D. B. (1)

oraz

z wniosku P. S. (1)

przy uczestnictwie Komisarza Wyborczego, P. Obwodowej Komisji Wyborczej we W. O., J. S., D. B. (1)

w trybie art. 58 Ordynacji Wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw

postanawia:

oddalić protesty

Małgorzata Krzyżak Jolanta Tembłowska Aleksandra Bolczyk

Sygn. akt. I Ns 88/11

UZASADNIENIE

P. S. (1) złożył protest wyborczy w związku z naruszeniem art. 58 ust. 1 pkt. 2 ordynacji wyborczej do rad gmin podnosząc wadliwość postępowania w zakresie przeprowadzenia wyborów, ustalenia wyników głosowania i wyborów wraz z wnioskiem o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania legalności rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody w zakresie zakwestionowania uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego D. B. (1)

B. S. i Z. Ł. złożyły protest wyborczy w trybie w związku z naruszeniem art. 58 ust. 1 pkt. 2 ordynacji wyborczej do rad gmin zarzucając wadliwość postępowania w zakresie przeprowadzenia wyborów i ustalania wyników głosowania i wyborów.

Powyższe sprawy połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Postanowieniem wydanym w sprawie Sądu Okręgowego w Koninie o sygn. akt I Ns (...) z dnia 15 marca 2011r., prawomocnym dnia 18 maja 2011r.:

- stwierdzono nieważność wyboru radnego D. B. (1) do Rady Gminy W. w O. Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2

- stwierdzono wygaśnięcie mandatu D. B. (1) do Rady Gminy W. w O. Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2;
- zarządzono ponownie przeprowadzenie wyborów do Rady Gminy W. w Okręgu Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2, począwszy od ponownego przeliczenia głosów na kandydata na radnego D. B. (1) i J. S. przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 2.

W dniu 30 maja 2011r. D. B. (1) złożył Przewodniczącemu Rady Gminy W. pisemne oświadczenie o rezygnacji z mandatu radnego.

Rada Gminy W. uchwałą nr (...) w dniu 1 czerwca 2011r. stwierdziła wygaśnięcie mandatu w/w radnego.

Wojewoda (...) rozstrzygnięciem nadzorczym stwierdził nieważność uchwały nr (...) Gminy W. z dnia 1 czerwca 2011r. w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego ze względu na istotne naruszenie prawa.

Zarządzeniem nr (...) z dnia 31 maja 2011r. Wojewoda (...) zarządził wybory ponowne w okręgu wyborczym nr 3 utworzonym dla wyboru Rady Gminy W., stwierdzając, iż wygaśnięcie mandatu radnego D. B. (1) następuje z dniem podania zarządzenia do publicznej wiadomości.

W dniu 12 czerwca 2011r. przeprowadzone zostały wybory ponowne do rady Gminy W.. Gminna Komisja Wyborcza we W. stwierdziła, że otrzymała protokoły głosowania od 1 Obwodowej Komisji Wyborczej właściwej do przeprowadzenia głosowania w okręgu i na podstawie tych protokołów ustaliła wyniki głosowania w okręgu:

- M. S. (3) – 75;
- Z. K. (1) – 144;
- K. B. (1) – 60;
- B. P. – 81;
- K. G. – 169;
- M. S. (4) – 244;
- M. C. - 347;
- D. B. (1) – 220;
- J. G. – 145;
- S. S. – 129;
- J. S. – 225;

Członkami komisji byli K. O., E. K. (1), M. P. (1), J. W., A. A., E. K. (2) i M. P. (2), przy czym M. P. (1), M. W. (1) i E. K. (1) byli także członkami komisji podczas pierwszych wyborów, które odbyły się w dniu 21 listopada 2010r.

Członkowie Komisji zgodnie z orzeczeniem Sądu dokonali ponownego obliczenia głosów oddanych podczas wyborów w dniu 21 listopada 2010r. Karty z oddanymi głosami podczas pierwszych wyborów złożone zostały w workach zawiązanych przez członków komisji sznurkami. Worki te umieszczono w pomieszczeniu USC we W.. Klucze do tego pomieszczenia posiadała Kierownik USC. Z uwagi na fakt, iż w tym pomieszczeniu miał być montowany komputer – E. R. – urzędnik wyborczy wraz z koleżanką przeniosła te worki do innego pomieszczenia zamykanego na klucz.

W dniu 3 grudnia 2010r. około godziny 14.30 do Urzędu Gminy we W. przybyło 3 funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego w P., którzy okazali postanowienie Prokuratury Rejonowej w Turku dotyczące zatrzymania dokumentów z głosowania w Gminie W..

Funkcjonariusze z Zastępcą W. P. S. (2) udali się z E. R. do pomieszczenia, gdzie znajdowały się karty do głosowania. E. R. w workach odnalazła paczki z kartami do głosowania do Rady Gminy w ten sposób rozerwała je, aby znaleźć szukane karty, które miały zostać zabezpieczone i następnie dopisała na jednej kopercie „głosy ważne” i na drugiej „głosy nieważne” i funkcjonariusze te dwie koperty włożyli w worek foliowy i zaplombowali taśmą.

W dniu 11 lipca 2011r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P., W. Gminy W. złożył skargę na niezgodność z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody (...), którym trybie postępowania nadzorczego zakwestionował ważność uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnego D. B. (1), który złożył pisemną rezygnację z mandatu radnego. Według skarżącego zarządzenie Wojewody o przeprowadzeniu ponownych wyborów podjęte zostało w dniu 31 maja 2011r., a podane zostało do publicznej wiadomości w Dzienniku Urzędowym dnia 7 czerwca 2011r., a w tychże datach radny B. na skutek rezygnacji mandat utracił.

Powyższy Sąd faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt:

- akt I Ns (...) tutejszego Sądu;
- pisma D. B. (1) o rezygnacji z mandatu – k. 13;
- zarządzenia nr (...) Wojewody (...);
- uchwały nr (...) Gminnej Komisji Wyborczej we W. – k. 24 – 27;
- uchwały nr (...) Gminnej Komisji Wyborczej we W. – k. 28 – 29;
- uchwały nr (...) Gminnej Komisji Wyborczej we W. – k. 52 – 53;
- uchwały nr (...) Gminnej Komisji Wyborczej we W. – k. 54 – 55;
- uchwały nr (...) Gminnej Komisji Wyborczej we W. – k. 58 – 59;
- protokołu głosowania – k. 41 – 44;
- protokołu z wyborów ponownych – k. 46 – 48;
- zestawienia wyników głosowania - k. 49 – 51;
- skargi na niezgodność z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody (...) – k. 71 – 74;
- rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody (...) - k. 75 – 76;
- zeznań świadków E. R. – k. 87v, P. S. (2) - k. 88, Z. K. (2) – k. 89, K. B. (2) – k. 112v, Ł. R. – k. 113.

Zeznania uczestników postępowania nie wniosły do sprawy żadnych istotnych elementów.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt. 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw z dnia 16 lipca 1998r. (Dz. U. 03 Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.) w ciągu 14 dni od dnia wyborów może być wniesiony protest przeciwko ważności wyborów do danej rady lub przeciwko ważności wyborów radnego z powodu naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Oceniając zgłoszone w obu protestach zarzuty pod kątem zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przepisów prawnych Sąd uznał je za niezasadne.

I tak protestujący zarzucili, iż naruszeniem przepisów ordynacji wyborczej był ponowny udział w czynnościach wyborczych M. P. (1), M. W. (1), E. K. (1).

Faktycznie częściowo zarzut ten jest zasadny, albowiem udział wyżej wymienionych osób w składzie komisji stanowi naruszenie art. 63 ust. 2 ordynacji zgodnie z którym, jeśli podstawą orzeczenia o nieważności wyborów lub wyboru radnego, było naruszenie przez komisje wyborcze przepisów ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów albo nieprawidłowości w spisach wyborów, wówczas odpowiednio powołuje się nowe komisje.

Niewątpliwie w świetle orzeczenia wydanego sprawie Sądu Okręgowego w Koninie o sygnaturze I Ns (...) zarządzenie wyborów ponownych spowodowane było naruszeniem przez komisję wyborczą przepisów ordynacji dotyczących ustalania wyników głosowania. Tak więc w skład nowej komisji nie powinny wchodzić osoby, które były członkami poprzedniej (pierwotnej) komisji (vide komentarz Samorządów Prawo Wyborcze, K. C., B. D., A. K., F. R., Wydanie 2 ABC, strona 191, teza 2).

Zgodnie jednak z art. 61 ust. 1a wyżej cytowanej ordynacji wyborczej Sąd orzeka o nieważności wyborów lub nieważności wyborów radnego jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów. Uwzględnienie protestu uzależnione jest od wykazania, że okoliczność stanowiąca podstawę protestu miała wpływ na wynik wyborów.

W ocenie sądu w niniejszej sprawie skarżący w żaden sposób nie wykazali, aby ponowny udział w pracach komisji trzech wskazanych osób mógł mieć jakikolwiek wpływ na prawidłowość liczenia głosów i ustalony ponowny wynik wyborów.

Odnośnie drugiego zarzutu protestujących polegającego na niedopuszczeniu B. W. (1) do pracy w komisji jako członka, zauważyć należy niekonsekwencję skarżących, którzy z jednej strony podnoszą, iż członkami komisji powinny być nowe osoby, a z drugiej strony zarzucają, że B. W., która brała udział w pracach pierwszej komisji, nie była członkiem drugiej komisji.

I tak w myśl art. 63 ordynacji B. W. nie powinna być członkiem nowej komisji, a ponadto zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wykazał, aby występowały jakiegokolwiek działania utrudniające tej osobie udział w pracach, gdyż jej wykluczenie spowodowane było nieobecnością na pierwszym posiedzeniu i niewyjaśnieniem w ciągu 2 dni przyczyny nieobecności (uchwała nr (...) Gminnej Komisji wyborczej we W. z dnia 8 czerwca 2011) co spowodowane było pobytem w/w za granicą w dniach 3 – 26 czerwiec 2011r., co potwierdziła w swoich zeznaniach.

Protestujący podnieśli także zarzut, iż w świetle złożenia pisemnej rezygnacji z mandatu radnego przez D. B. (1), powodującej wygaśnięcie mandatu radnego, a późniejszym zarządzeniem przez Wojewodę (...) wyborów ponownych na skutek prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Koninie wydanego w sprawie I Ns (...), nastąpiło naruszenie ordynacji w ten sposób, że należało przeprowadzić wybory uzupełniające, a nie ponowne.

Należy w tym miejscu przyznać słuszność skarżącym, iż na skutek rezygnacji D. B. wygaśnięcie jego mandatu nastąpiło ex lege, a nie z woli organu podejmującego uchwałę o jego wygaśnięciu (art. 190 ordynacji). Natomiast zgodnie z artykułem 63 ust. 3 ordynacji wygaśnięcie mandatu radnego co do którego stwierdzono nieważność w orzeczeniu sądowym następuje z dniem podania zarządzenia wojewody do publicznej wiadomości.

W ocenie jednak Sądu, rozpoznając niniejsze protesty, w świetle art. 58 ordynacji wyborczej, który zakreśla w jakim zakresie protest może być wniesiony i czego powinien dotyczyć, tj. może się opierać na sytuacjach gdy doszło do dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przepisów ordynacji dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów można było rozstrzygać tylko, czy zaistniały powyższe okoliczności.

Sąd nie był władny do rozstrzygnięcia kwestii dotyczących tego czy winny być zarządzone wybory ponowne czy uzupełniające, gdyż zarzut ten nie mieści się w zakresie dotyczącym głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też nie stanowi przestępstwa przeciwko wyborom. Dlatego też nie było potrzeby zawieszania niniejszego postępowania, o co wnosili protestujący do czasu rozpoznania skargi złożonej przez W. Gminy W. na niezgodność z prawem rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody (...).

Na marginesie podnieść należy, że problematyczne było skuteczne zrzeczenie się mandatu radnego w sytuacji gdy prawomocne orzeczenie sądu unieważniało wybory.

Niezasadnym okazał się również zarzut, iż doszło do manipulacji czy naruszenia kart, na których oddane były głosy podczas pierwszych wyborów.

Po pierwsze, podkreślić należy, iż żaden z protestujących nie był świadkiem takich naruszeń, i tak Z. Ł. w tym zakresie swoje sądy opierała na tym, iż otwierana przez Sąd koperta podczas postępowania w sprawie I Ns (...) na rozprawie w dniu 4 marca 2011r., różniła się od zapieczętowania głosów przez komisję po przeprowadzonych wyborach, B. S. opierała się jedynie na relacji koleżanki Z. Ł., a P. S. (1) powołał się na notatkę W. P. S., E. R. i B. S., z których wywiódł, że do naruszenia doszło.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności odnosząc się do przesłuchania świadków K. B. (2), Ł. R., E. R., P. S. (2), Z. K. (2) nie stwierdzono, aby nastąpiły jakieś manipulacje kartami z oddanymi głosami, a wygląd zewnętrzny otwieranej na rozprawie przez Sąd koperty inny od wyglądu opakowania dokonanego przez komisję wyborczą w pierwszym składzie wynikał z faktu zabezpieczenia części kart przez funkcjonariuszy (...) i ich ponownego zapakowania w dacie zabezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd oddalił protesty jako bezzasadne.

Aleksandra Bolczyk Jolanta Tembłowska Małgorzata Krzyżak

Sygn. akt I Ns (...)

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2011 roku

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Tembłowska /spr/

Sędziowie: (...) M. K. (1)

SSO Aleksandra Bolczyk

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Jankowska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2011 roku w Koninie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem Komisarza Wyborczego, P. Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2 we W. Ł., D. B. (1), K. B. (1), M. C., K. G., J. G., Z. K. (1), R. P., B. P., R. R., S. S., M. S. (3), M. S. (4).

protest wyborczy w trybie art. 58 Ordynacji Wyborczej do rad gmin, do rad powiatów i sejmików województw

postanawia:

1. stwierdzić nieważność wyboru radnego D. B. (1) do Rady Gminy W. w O. Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2
2. stwierdzić wygaśnięcie mandatu D. B. (1) do Rady Gminy W. w O. Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2
3. Zarządzić ponownie przeprowadzenie wyborów do Rady Gminy W. w Okręgu Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2, poczynając od ponownego przeliczenia głosów na kandydata na radnego D. B. (1) i J. S. przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 2.

A. Bolczyk J. Tembłowska M. Krzyżak

Sygnatura akt I Ns (...)

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. S. w dniu 3.12.2010 r. wniósł do Sądu protest wyborczy przeciwko ważności wyboru na radnego do Rady Gminy W. w okręgu wyborczym nr 3 obwód głosowania numer 2 D. B. (1)

W uzasadnieniu podniósł, że odmówiono ponownego przeliczenia głosów oddanych na kandydatów D. B. (1) i J. S. w związku z wątpliwościami co do obliczania głosów oddanych na tych kandydatów, poprzez ustalenie ostatecznej liczby głosów przez zsumowanie głosów obliczonych przez podkomisje przy niewielkiej różnicy głosów pomiędzy tymi kandydatami.

Uczestnicy postępowania pozostawili rozstrzygnięcie w przedmiocie wniesionego protestu do uznania Sądu.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

W dniu 21 listopada 2010 roku odbywały się wybory między innymi do Rady Gminy W.. Przewodniczącą Gminnej Komisji Wyborczej numer 3 była Z. Ł..

Po zakończeniu wyborów został sporządzony protokół głosowania w obwodzie. Z protokołu tego wynika, że głosowanie rozpoczęło w dniu 21.11.2010r o godz. 8:00 i trwało bez przerwy do godziny 22:00.

Po zakończeniu głosowania i zamknięciu lokalu wyborczego w Okręgu Wyborczym nr 3 obwód głosowania nr 2 Komisja przystąpiła do liczenia głosów. Najpierw liczone głosy odnośnie wyboru wójta. Karty policzono 2 krotnie, później członkowie Komisji przystąpili do liczenia głosów oddanych na kandydatów na radnych do Rady Gminy. Członkowie Komisji podzielili się na 3 grupy po 3 osoby, rozdzielając między grupy karty, na których oddano głosy. W tych grupach następowało liczenie głosów w różny sposób, a mianowicie: dwie osoby odczytywały głosy, każda ze swojej karty, a jedna zapisywała je w postaci kresek na kartce lub jedna osoba odczytywała głosy, druga zapisywała tzw. Kreseczki czyli głosy na poszczególnych kandydatów, a trzecia obserwowała. Po przeliczeniu głosów przez te grupy nastąpiło ich zsumowanie, poprzez zliczenie postawionych przez członków Komisji tzw. kreseczek na kartach. Członek Komisji M. P. (3), która usłyszała, iż jeden z mandatów otrzymał J. S. powiedziała aby przeliczyć głosy ponownie, ale nie sformułowała tego jako wniosku formalnego. Przeliczono jedynie ponownie ilość głosów poprzez zsumowanie postawionych kresek na kartach przez 3 grupy, stwierdzając różnicę głosów pomiędzy D. B. (1) a J. S. na 7, a nie jak wcześniej na 6 głosów.

Ze sporządzonego przez Komisję protokołu głosowania wynika, że D. B. (1) otrzymał 219 głosów, a J. S. 212 głosów.

Komisja Wyborcza, która obsługiwała wybory do Rady Gminy W. w tym okręgu w protokole nie odnotowała żadnych zastrzeżeń co do przebiegu głosowania. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków M. P. (1), A. C., B. S., B. W. (1),

M. T. (2), E. Z., M. W. (2) i uczestniczki Z. Ł. odnośnie sposobu liczenia głosów przez Gminną Komisję w ten sposób, że podzieliła się na 3 grupy i karty z oddanymi głosami podzielono na 3 części między te grupy.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka E. R. zawnioskowany przez Z. Ł. na okoliczność stanu zalakowanej koperty jaką członkowie Komisji wyborczej złożyli wyżej wymienionej jako Urzędnikowi Wyborczemu, a który to stan zdaniem świadka odbiegał od wyglądu koperty otwieranej przez Sąd na rozprawie. W ocenie Sądu nie było potrzeby przesłuchiwania wyżej wymienionego świadka, albowiem w przedmiotowej sprawie Sąd zajmuje się jedynie prawidłowością procedury związanej z przebiegiem głosowania i liczenia głosów, a kwestie podnoszone przez uczestniczkę mające wskazywać na to, iż cos stało się z głosami po sporządzeniu przez Komisję wyników głosowania do chwili rozprawy sądowej mogą być przedmiotem ewentualnego postępowania prokuratorskiego. Po drugie zwrócić należy uwagę, iż materiały wyborcze w przedmiotowej sprawie zostały zdeponowane w Delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w K. w dniu 3.12.2010r. przez Centralne Biuro Antykorupcyjne w postaci 4 opieczętowanych pakietów.

Pozostałe wnioski dowodowe uczestniczka Z. Ł. cofnęła.

Zgodnie z art. 58 ust.1 pkt 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw z dnia 16 lipca 1998 roku (Dz.U.03r. (...), poz. 1547 z późniejszymi zmianami) w ciągu 14 dni od dnia wyborów może być wniesiony protest przeciwko ważności wyborów do danej rady lub przeciwko ważności wyboru radnego z powodu naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Jak wynika z pkt. 35 wytycznych dla Obwodowych Komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, rady (...) W. i rady dzielnic (...) W. oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast zarządzonych na dzień 21.11.2010r. czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania Komisja wykonuje w możliwie pełnym składzie. Nie jest dopuszczalne tworzenie z członków komisji grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania. W ocenie sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż w przedmiotowej sprawie naruszone zostały powyższe wytyczne albowiem komisja dzieląc się na 3 grupy podzieliła liczbę kart na 3 części i każda z tych grup liczyła część głosów z kart, a wynik zbiorczy określono poprzez zsumowanie oddanych głosów obliczonych w poszczególnych zespołach. Nie policzono jeszcze raz głosów z kart przez inne grupy tylko dokonano ponownego zliczenia ale nie głosów w oparciu o karty do głosowania tylko sprawdzono ilość głosów sumując tzw. kreseczki postawione przez poszczególne grupy.

Zgodnie z art. 61 ust.1a wyżej cyt. Ordynacji wyborczej Sąd Okręgowy orzeka o nieważności wyborów lub nieważności wyboru radnego, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów. Uwzględnienie protestu uzależnione jest od wykazania, że okoliczność stanowiąca podstawę protestu miały wpływ na wynik wyborów.

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia na rozprawie Sąd postanowił dokonać przeliczenia głosów oddanych na wnioskodawcę i D. B. (1) celem sprawdzenia czy ilość głosów wskazanych w protokole jest prawidłowa czyli zweryfikowania czy wykazane uchybienia miały wpływ na wynik wyborów. Z przeliczenia głosów przez Sąd wynikało, iż liczba głosów oddanych na D. B. (1) i J. S. jest inna niż wykazana w protokole Komisji. Sąd dokonał jedynie sprawdzenia czy liczba głosów została w protokole ustalona prawidłowo. Nie było rzeczą sądu na tym etapie postępowania w przedmiotowej sprawie ustalania wyników głosowania poprzez wskazanie ilości głosów oddanych na poszczególnych kandydatów, bo w tym zakresie Sąd przejąłby obowiązki Komisji wyborczej do czego nie był upoważniony

Mając na uwadze powyższe, Sąd w oparciu o przepis art. 58 ust 1 pkt 2 i 61 ust 1a i ust 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw postanawia:

- 1) stwierdzić nieważność wyboru radnego D. B. (1) do Rady Gminy W. w Okręgu Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2
- 2) stwierdzić wygaśnięcie mandatu D. B. (1) do Rady Gminy W. w Okręgu Wyborczym nr 3 ,obwód głosowania nr 2

3) Zarządzić ponownie przeprowadzenie wyborów do Rady Gminy W. w Okręgu Wyborczym nr 3, obwód głosowania nr 2, począwszy od ponownego przeliczenia głosów na kandydata na radnego D. B. (1) i J. S. przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 2.

A.Bolczyk J.Temblowska M.Krzyżak

Sygn. akt I A Cz 667/11

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2011 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga, SA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu dnia 18 maja 2011r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. S.

przy uczestnictwie W. C. - Komisarza Wyborczego w K., Z. P. Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2 w W., D. B. (1), K. B. (1), M. C., K. G., J. G., Z. K. (1), R. P., B. P., R. R., S. S., M. S. (3), M. S. (4).

w przedmiocie protestu przeciwko ważności wyborów do Rady Gminy W.

na skutek zażalenia uczestników D. B. (1), Z. Ł. i M. C.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 15 marca 2011r.

sygn. akt I Ns (...)

oddala zażalenie

Mikołaj Tomaszewski Jan Futro Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga